

ODRŽANA TRIBINA *OBNOVA JAVNIH ZGRADA U ZAGREBU - TEŠKOĆE I IZAZOVI*

Zagreb, 26. rujna - Hrvatski školski muzej organizator je tribine *Obnova javnih zgrada u Zagrebu - teškoće i izazovi* nastale u sklopu izložbe *Hrvatski učiteljski dom*, održane u galeriji muzeja "Školica za 5". U svjetlu nadamo se skore obnove Hrvatskog učiteljskog doma, s dionicima obnove i predstavnicima struka koje sudjeluju u obnovi podijeljena su korisna iskustva i informacije o tijeku obnove javnih zgrada u Zagrebu nakon potresa 2020. Na početku tribine prisutne je u ime gradonačelnika Grada Zagreba, gospodina Tomislava Tomaševića, pozdravila **mr. sc. Lana Križaj**, pročelnica Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode. Na tribini su, uz gospođu Križaj, sudjelovali **dr. sc. Dragan Damjanović** s Odsjeka za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu, **dr. sc. Alan Braun**, s Arhitektonskog fakulteta u Zagrebu, **dr. sc. Dean Čizmar** s Tehničkog veleučilišta u Zagrebu i dipl. ing. arh. **Nikolina Radić Štivić**, zamjenica pročelnice Gradskog ureda za kulturu i civilno društvo. U raspravi je sudjelovala i **dipl. ing. arh. Kristina Zloušić Idjaković**, načelnica Sektora za upravljanje rizicima i provedbu programa zaštite kulturne baštine Ministarstva kulture i medija. Tribinu je organizirala i vodila ravnateljica Hrvatskog školskog muzeja, povjesničarka umjetnosti **Anita Zlomislić**.

Govorilo se o izazovima projektiranja, izvođenja radova, čuvanja spomeničkih vrijednosti prilikom konstrukcijske obnove kao i o važnosti namjene zaštićenog kulturnog dobra u smislu njegove održivosti. Stručnjaci su se složili da je pretpostavka kvalitetno provedene obnove dobar projekt i istaknuli kako je za izradu kvalitetnih projekata važna uža specijalizacija stručnjaka po segmentima projekta. Upravo zato se na tehničkim fakultetima planiraju specijalistički studiji građevinskog naslijeđa i/ili se osuvremenjuju nastavni planovi i programi potrebnim predmetima i sadržajima. Sugovornici na tribini dotakli su se i obnove Zagreba nakon potresa 1880. godine uz napomene kako je onda uz veliku financijsku potporu tadašnje hrvatske Zemaljske vlade i agilnost vlasnika, uz nepostojanje problema vlasničkih odnosa i problema s izvođačima kojima nedostaju radnici kao što je danas slučaj, pristup obnovi ipak bio drugačiji, manje tehnički zahtijevan s puno jednostavnijim arhitektonskim i građevinskim standardima te neusporedivo jednostavnijim zakonskim propisima. Na tribini su izneseni i neki od problema s kojima se stručnjaci susreću pri obnovi poput komunikacije sa stranim radnicima koji ne znaju ni hrvatski ni engleski jezik, nedostatka kvalificiranih radnika za izvođenje zahtjevnijih poslova, kratki rokovi projektiranja i provedbe projekata nasuprot dugotrajnim procesima javnih nabava i sl. Kao zabrinjavajući naveden je podatak kako je malo prijavljenih i u obnovu uključenih privatnih objekata, a razlozi mogu biti razni poput neriješenih imovinskih pitanja. U Zagrebu je tijekom ljeta 2023. oko sto otvorenih gradilišta među kojima su pretežno one s javnim zgradama. Na primjeru Muzeja za umjetnost i obrt istaknuto je da je taj muzej uz prvu, konstrukcijsku fazu obnove paralelno naručio i projekt cjelovite obnove što uvelike pozitivno utječe na kvalitetu provedbe obnove. Zaključak tribine je da obnova javnih zgrada u Zagrebu uz navedene prepreke i izazove dobro napreduje, a da je jedino sustavno rješenje za obnovu Hrvatskog učiteljskog doma cjelovita obnova koja se planira od početka, za koju je preduvjet jasna vizija njegove buduće namjene, no za to je potrebna politička volja. Predstavnicima nadležnih institucija Ministarstva kulture i medija, Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode, Gradskog ureda za kulturu i civilno

društvo te nazočni stručnjaci obećali su svoju podršku Hrvatskom školskom muzeju u njegovim nastojanjima za pokretanje što skorije i što kvalitetnije obnove Hrvatskog učiteljskog doma te u borbi za održivost ovog vrijednog spomenika kulturne baštine koji, kako je istaknula ravnateljica Zlomislić, „napokon zaslužuje dobre gospodare, odnosno vlasnike koji će njegovu baštinsku „auru” živjeti, nadograđivati i komunicirati ju s javnosti kao znanje i sliku važnog segmenta hrvatskog nacionalnog identiteta.“ Stoga se nadamo, zaključila je ravnateljica Zlomislić, „da će Republika Hrvatska kao većinski vlasnik prepoznati važnost konačnog razrješenja pitanja funkcije Hrvatskog učiteljskog doma kao preduvjeta njegove održivosti te nužnost njegove muzealizacije, koja bi osigurala njegovu prezentaciju i kao spomenika arhitektonske baštine i kao spomenika hrvatskom učiteljstvu, a ujedno bi bila i trajna mjera njegove zaštite.“